EBÛ ABDULLAH EL-HÂKAN ES-SÔFÎ

Bağdâd evliyâsının büyüklerinden. İsminden Türk asıllı olduğu anlaşılmaktadır. Bağdâd'da yerleşti. Zamanın büyüklerinden ders aldı. Ebû Abdullah bin Hafif'le sohbet etti. Ca'fer Huzâî eş-Şîrâzî, O'nun kerâmet sahibi bir zât olduğunu söylerdi. Ömrü boyunca Allahü teâlânın kullarını Cehennem ateşinden kurtarmak için çalıştı. Çok talebe yetiştirdi. Nefehât-ül-üns kitabında 279 (m. 892) yılında vefât ettiği bildirilmektedir.

Dünyâya hiç kıymet vermez, eline geçeni fakirlere dağıtırdı. İşi, Allahü teâlâya ibâdet etmek, O'nun kullarının kalblerini kötülüklerden temizlemekti. İnsanlardan birşey istemez, hacetini (ihtiyâcını) Allahü teâlâdan beklerdi.

Talebelerinden İbn-i Fadlan er-Râzî anlatır: "Babamın Bağdâd'da bir dükkânı vardı. O'na dükkânda yardım ederdim. Birgün ben dükkânda iken Ebû Abdullah Sôfi hazretlerinin geçmekte olduğunu gördüm. Onun kim olduğunu bilmiyordum. Bağdâd fakirlerinden zannettim. O geçip gittikten sonra yerimde duramaz oldum. Peşinden koşup O'na selâm verdim ve cebimde bulunan bir dinarı eline koydum. O bana hiçbir şey söylemeden uzaklaştı. Peşine düştüm Şunûziyye câmiine girdi. Ben O'nu takip ediyordum. Avluda oturan fakirlerden birine elindeki parayı verdi. Kendisi namaza durdu. Parayı alan fakîr dışarı çıkıp çarşıya gitti. Yiyecek birşeyler aldı. Getirip arkadaşlarıyla beraber yediler. Ebû Abdullah hazretleri namaza devam ediyordu. Onlar yemeği yiyip bitirdikten sonra yanlarına gelip "Size verdiğim parayı nereden buldum biliyor musunuz?" dedi. Onlar da "Bilmiyoruz, söyleyin de bilelim" dediler. "Bu dinarı bana bir genç verdi. Bu zamana kadar onu dünyâya düşkün olmaktan kurtarsın diye Allahü teâlâya hep duâ ederdim. Allahü teâlâ da onu kurtardı" buyurdu. Bundan sonra ben elimde olmayarak gidip eline sarıldım ve "Doğru söylüyorsun üstadım" dedim. Onun talebesi olmakla şereflendim.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Târîh-i Bağdâd cild-8, sh. 344

2) Hilyet-ül-evliyâ cild-10, sh. 331

3) Vefeyât-ül-a'yân cild-2, sh. 124

4) Nefehât-ül-üns sh. 163